

СТАНОВИЩЕ

на проф. д- р Живка Енчева Военкинова

на научно- изследователската и преподавателска дейност

на гл. ас. д- р Божена Левон Такворян- Солакян

кандидат за заемане на академичната длъжност „доцент” в

Шуменския университет „Епископ Константин Преславски” по:

област на висше образование 1. Педагогически науки, професионално

направление 1.2. Педагогика (Теория на възпитанието и дидактика-

Социална педагогика)

I. Обща характеристика и професионална биография на кандидата.

Кандидатът за заемане на академичната длъжност „доцент” в Шуменския университет „Епископ Константин Преславски” по: област на висше образование 1. Педагогически науки, професионално направление 1.2. Педагогика (Теория на възпитанието и дидактика – Социална педагогика) гл. ас. д- р Божена Левон Такворян- Солакян е завършила висше образование в СУ „Св. Климент Охридски” ФНПП гр. София, специалност „Социална педагогика” през 1996 г.– ОКС „магистър”. През 1997г. завършва СУ „Св. Климент Охридски” ФНПП гр. София, специалност „Музикална педагогика”. През 2010 г. защитава дисертация на тема „Технологии за стимулиране на музикалните способности на учениците в системата на неформалното образование”– ВАК гр. София и придобива ОКС „доктор” по Теория на възпитанието и дидактика (Социална педагогика).

От 1993 г. до 2007 г. работи в СОУ „П. Волов” гр. Шумен като учител по Музика и ръководене на вокална група. От 2012 г. до 2014 г. работи в Общински детски комплекс гр. Шумен като Директор (Ръководене и

управление на организиран учебен процес). От 2013 до 2015г. работи в ШУ „Еп. Константин Преславски” гр. Шумен като хоноруван преподавател в Педагогически факултет, катедри „Социална педагогика” и „Социални дейности”.

От 2015г. до момента работи като Главен асистент в ШУ „Еп. Константин Преславски”, Педагогически факултет, катедра „Социална и специална педагогика”.

II. Общо описание на представените работи

Единственият кандидат за заемане на академичната длъжност „доцент” гл. ас. д-р Божена Левон Такворян-Солакян участва в конкурса с 2 монографии, 1 учебно помагало, 7 статии от периодични издания /списания/ с ISSN и 20 статии в сборници и годишници с ISSN и ISBN.

Една от монографиите и 4 статии са в съавторство, придружени с декларации за съгласие за участие в конкурса от съавторите.

Гл. ас. д-р Божена Левон Такворян-Солакян има 11 цитирания.

Представената ни научна продукция на гл. ас. д-р Б. Такворян-Солакян е различна от публикациите за придобиване на ОНС „доктор” и е в областта на обявения конкурс.

Публикациите тематично са свързани с Теория на възпитанието и дидактика (Социална педагогика), разглеждат съвременни и актуални аспекти на социално-педагогическата дейност в тази област.

III. Обща характеристика на научната продукция

Монографичното изследване на гл. ас. д-р Б. Такворян-Солакян „Иновационни образователни технологии” е насочено към целенасочен и обстоен анализ на съвременните процеси на демократизиране и хуманизиране в различни сфери на живота, които имат отражение в образователното дело. Акцент се поставя на демократичните процеси, които протичат в постиндустриалното общество формиращи личности

подготвени за нов социален живот. Представени са актуалните въпроси за повишаване качеството и ефективността на учебно- възпитателния процес във всички негови измерения, за постепенно преминаване към т. нар. новопарадигмално образование. Правят впечатление научно аргументираните и практико- приложни търсения на автора за създаване, апробиране и верификация на педагогически иновативни практики. Посочените резултати са обусловени от стремежа към новото, върху базата на традиционно доброто в образователната политика в страната ни. Монографията е адресирана към педагози в различни образователни сфери.

Гл. ас. Б. Такворян- Солакян в монографията „Образование за всички и превенция на отпадането от училище” представя общата позиция на всички участници на Световния форум в Дакар, която е свързана с идеята, че образованието е едно от основните права на човека. Внимателно са разгледани възгледите, че образованието е ключ за устойчиво развитие, мир и стабилност в страните, и в отношенията между тях. Изтъква се, че то е необходимо средство за ефективно участие в живота на обществото и икономиката на 21- ви век. В монографията е направен сполучлив опит за разглеждане, обосноваване и даване на отговор на въпроса защо постигането на целите на образование за всички не трябва да се отлага. Подчертано е, че базовите образователни потребности за всички могат и трябва да бъдат удовлетворени. Не е оставен без внимание и въпросът свързан с минимализирането и постепенното преодоляване на причините и факторите, водещи до неуспеваемост, и отпадане от училище, формирането на вътрешна мотивация за учене, което корелира с намаляването и предотвратяването на девиантните, и деликвентните прояви сред малолетните, и непълнолетните. Вниманието е насочено основно към изисквания на базовото образование. Подчертано е влиянието на глобализационните процеси в обществото и отражението им в образователната сфера, а също така и на превенцията на отпадането на

учениците от училище.

Гл. ас. д-р Б. Такворян-Солакян в учебното помагало „Аспекти на социално-възпитателните технологии” обосновава, че в съвременните условия все по-осезателно се налага преосмисляне на редица социално-възпитателни технологии за да се гарантират новите образователни и възпитателни резултати. Учебното помагало може да се ползва от всички социални работници и педагози в различни образователни сфери, всички интересувани се от проблемите на социалната педагогика, и социалното дело. Освен в посочените по-горе монографии и учебно помагало гл. ас. д-р Б. Такворян-Солакян в различни публикации /27 на брой/ детайлно и обосновано изследва, и на тази основа прави изчерпателни заключения, и изводи по наболели проблеми в областта на образованието, и социално-педагогическата дейност.

Научните търсения в посочените статии на автора са в следните насоки:

- иновативен модел на технологични подходи и похвати за по-ефективно семейно възпитание;
- иновативни методи на обучение в контекста на конструктивистката образователна парадигма;
- насоки и превенция на насилието, агресивността и девиациите сред учениците;
- социални предпоставки на творческата активност;
- технологии на проблемно-развиващото обучение;
- музикално-образователни стратегии и емоционална отзивчивост през погледа на глобализацията;
- иновационни похвати за стимулиране на учебната дейност в средното образование;
- подходи и похвати за стимулиране на семейното възпитание;
- модел на неформални музикални дейности;
- теоретични аспекти на неформалното музикално образование;

- иновативни технологични подходи в социалните дейности;
- музиката фактор за социализация;
- глобализация и музикален фолклор;
- професионално ориентиране, консултиране и съветване в социалната работа;
- иновативни технологии и подготовката на учители по музика;
- проблеми и перспективи на дистанционното обучение на студентите;
- поглед към музикалното мислене и емоции при децата;
- компетентностният подход- социална необходимост в образователното пространство;
- деца в риск- алтернативни технологии на неформалното обучение;
- певческата дейност на учениците в начален етап на обучение- фактор за социализация и преодоляване на различията;
- социализацията на детето като социално- педагогически феномен и практика при деца със СОП;
- наблюдението и експериментът- основни методи на изследователската дейност при приложната социална работа;
- ненасилствената комуникация- иновативен метод в приложната социална работа.

IV. Учебно- преподавателска дейност

Учебните занятия, които води гл. ас. д- р Божена Такворян- Солакян са по следните дисциплини:- Основи на социалната работа, Социална работа с индивиди и семейства, Методология на социалната работа, Иновационни образователни технологии и подходи, неформално образование, Социализация чрез музика, Работа с деца отпаднали от училище.

Преподавателската и дейност е в областта на социалната педагогика- по учебни дисциплини, както с теоретическа, така и с практическа

насоченост. Всички учебни програми по дисциплините, по които чете лекции се актуализират ежегодно като са съобразени с най- актуалната и съвременна информация по преподаваната проблематика. Диапазонът на дисциплините, които чете Б. Такворян- Солакян е достатъчно широк, което говори за нейната отлична подготовка, задълбоченост и висока ерудиция. Подготвените от Б. Такворян- Солакян студенти са от ОКС „бакалавър” и ОКС „магистър” от различни специалности на ШУ „Еп. Константин Преславски”.

Гл. ас. д- р Б. Такворян- Солакян е с висок статус на университетски преподавател и успешно се справя с преподавателската дейност.

Участвала е в 3 научноизследователски проекта- вътрешно университетски: „Студентски практики”, „Иновационни практики с деца в риск”, „Социално- педагогически практики при деца със специални образователни потребности”.

V. Оценка на основните научни приноси на кандидата.

Основните научни приноси на кандидата са в областта на социалната педагогика, неформанолното обучение, социализацията чрез музика, арт-терапевтичните възможности на музикалното изкуство, социалното възпитание и интеграция. Прецизно, с особено внимание и вещина са разгледани проблемите на съвременното образование. Специално внимание е отделено на социално- възпитателните технологии.

✓ Музика и социализация на личността- разгледани са социализиращите възможности на музикалното изкуство при формални и неформални условия при възрастови групи, както и при деца със СОП.

✓ Интересен и задълбочен приносен момент са иновационно образователните технологии и подходи, при които теоретико и практико-приложно са анализирани педагогическите иновации в образователната сфера при подготовката на ученици, студенти- бъдещи учители и социални работници.

✓ Компетентно е представена системата на неформални дейности

като са разработени структури на неформална образователна дейност с деца, ученици и възрастни; съвременен поглед върху иновационните модели на семейното възпитание, подчертано е единството между образователни и семейни структури с оглед пълноценно личностно формиране.

✓ Идеи свързани с арт-терапевтичните възможности на музикалното изкуство.

✓ Проблеми на социалното възпитание и интеграция- теоретични и практико- приложни търсения за създаване на актуални иновативни практики и технологии.

✓ Научен анализ на новите послания на 21- ви век за защита на образованието в служба на индивида и обществото.

✓ Многостранните интереси и високата ерудиция на гл. ас. д- р Божена Левон Такворян- Солакян са представени в един значителен брой научни публикации свързани със социалната педагогика и образованието, които дават основание да се приеме, че те са достатъчно задълбочени и изчерпателни.

VI. Публикации и цитирания на публикации, участващи в конкурса

Разгледаните и рецензирани научни трудове са актуални, съвременни. Тяхната теоретична и практическа значимост и приложимост в социално- педагогическото обучение, а също така и в дейностите свързани с образованието са безспорни. Научните приноси на кандидата допринасят за обогатяване на научната литература с нови идеи и схващания по социално-педагогическата проблематика. Научните публикации на автора са различни и са публикувани в представителни специализирани издания. Представени са различни факти и схващания, които дават основание за научни спорове и дискусии, които от своя страна са необходими за развитието на самостоятелното и творческо мислене на студентите, а също така и на всяка една наука. Предложените ни за

рецензиране монографии, учебни помагала и статии имат както теоретичен, така и практически принос и могат да се използват от широк кръг студенти, преподаватели и специалисти, работещи в областта на висшето образование и специалните институции.

Гл. ас. д-р Божена Левон Такворян-Солакян има цитирания от автори от България, които са 11 на брой.

VII. Заключение

Въз основа на посоченото по-горе, считам че единственият кандидат по обявения конкурс за академичната длъжност доцент-гл. ас. д-р Божена Левон Такворян-Солакян отговаря напълно на ЗРАСРБ, Правилника за прилагане на ЗРАСРБ, Правилника за развитието на академическия състав на Шуменския университет „Епископ Константин Преславски“.

Поради всичко това, оценката ни за заемане на обявената по конкурса академична длъжност „доцент“ от гл. ас. д-р Божена Левон Такворян-Солакян е **ПОЛОЖИТЕЛНА**.

Представените научни трудове, постигнатите научни резултати и преподавателската дейност на гл. ас. д-р Божена Левон Такворян-Солакян ни дават основание да дадем **положителна оценка** на кандидатурата и да предложим на Факултетния съвет на Педагогическия факултет на Шуменския университет „Епископ Константин Преславски“ да избере кандидатът гл. ас. д-р Божена Левон Такворян-Солакян за „доцент“ в Шуменския университет „Епископ Константин Преславски“ в област на висшето образование 1. Педагогически науки, професионално направление 1. 2. Педагогика (Теория на възпитанието и дидактика-Социална педагогика).

26.07.2016 г.

Изготвил становището:

гр. Шумен

(проф. д-р Живка Енчева Военкинова)